

Nio órák a kis gyermekek számára.

Irta Mikszáth Kálmán.

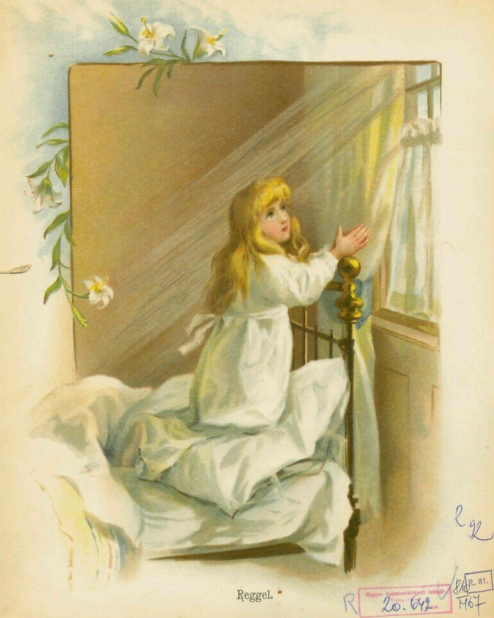
Nio órák

a kis gyermekek számára.

írta
Mikszáth Kálmán.

→ Budapest. Jégrády testvérek →

Reggel.

R

20.692

MAR. 81.

1467

Reggel.

Elindult égi utjára
A nap, e nagy karika.
Be is járt már jó darabot . . .
Kelj hát te is Marika.

Redőnyön át bekandikál
Aluvókra rákiált:
„Ejnye ejnye lusta népség!
Ha sok, az alvás is árt.”

Föl föl piczinyke leányom,
Aludni már ~~sem~~ lehet;
Hess, szaladj el csunya álom
Nyiljatok fel kék szemek.

Kis kacsódat összetéve,
Imádkozzál gyermekem:
Istenkém hogy fölvirradtam
Te neked köszönhetem.

Legyen a te neved áldott,
Ki gyujtsz világot reggel,
Adsz kenyeret és vigyázol
Reánk angyal-sereggel.

S aki jó szófogadó, az
Nem szenved fogyatéket,
Sajád fiadat bizod meg:
„Vigyél neki játékot!”

Kedvencz játékaim.

Gurul, szalad az abronsom,
Mint a nyíl oly sebesen;
Megállna ám ő kegyelme,
De egy bottal kergetem.

Ha az abronsot megunom,
Ott van a kedves konyhám,
Kis vasaló, apró bögrék
Nyájasan nevetnek rám.

Jaj a tepsim el van törve,
Pedig be szép tepsi volt...
Bár csak jönne hamarjában
Erre is egy drótos tót.

A konyhából egy lépéssel
Átmegyek a szobába,
Ott a kis diván, a székek
S a bábuim ruhája.

Bábuim. E kis jószágok
Tinka, Katinka, Klári,
Oly kényesek, hogy őket is
Kell egy kicsit dajkálni.

Fésülgetem, öltöztetem,
Czicza hátára teszem,
De Cziczából jó nyerges ló
Nem igen lesz soha sem.

Játszom velők s ha mama hí:
„Gyere aludni lányom!”
Előbb nekik vetek ágyat
A kis játék-diványon.

Fedvencz játékaim.

Apa halászni ment.

Apám a csónakra ült, s halacsát fogni ment,
Ülők most magányosan a parton idefent.
Nézem, de már nem látom, messzire evezett,
Oda hol a Balaton a ködbe elveszett.
Hol az ég reáhajlik mint egy üvegkalap,
Az én jó apácskám ott fogja a halat.
Kedvem volt vele menni — de ő nem engedett:
„Kicsiny vagy még nem lehet, itt vársz be engemet!”
S én várom várva várom csak jönné már элем . .
Ni ahol jön! . . . Int is már a kezével felém.
Valjon hoz-e sok halat, ezüstös pikkelyest,
Pírosló kopoityukkal, fogast harcsát vegyest?
Ha hoz viszzük mamának, mert a mama a fő:
Mi csak fogjuk a halat, de ki süti meg? Ó.

Mese a tengerről.

Hol volt hol nem volt egy tenger,
Olyan gyarló mint egy ember.
Kicsi volt otthon a medre,
Nem volt benne élni kedve.

Gondolta tehát magában,
Gyalázatos unalmában:
„Nosza kimegyek sétálni,
Egy kis világot próbálni.“

Ömlött is rögtön kifelé
Lics-locs, zug a mezők felé,
S mert vezér a tenger apó
Vele jött sok tenger lakó.

Csigák, halak, kagylók, rákok,
Nagy volt az ő boldogságok.
Nem tudhatták, hogy a tenger
Olyan gyarló mint egy ember.

Tengernek támad új vágya,
Ejh jobb otthon az ő ágya!
„Vissza megyek, vissza biz én!“
S amint mondta, vissza is mén.

Lassan lassan vissza szalad,
S csiga, rák a parton marad,
Hol többé megélni nem tud —
... Így jár ki bolond után fut.

Mezitláb futkosni.

Mezitláb futkosni.

Itt a nyárnak verőfénye,
Izzad most a kis diák,
Jaj de minck is születtek
Azok a csizmadiák!

Levetem biz én a cipőm,
Vesd hát le te is lád.
Valóságos békó ez most...
Le nem vetni nagy hiba.

Ugy-e boldogság futkosni
Igy mezitláb szabadon?
A füvecskék csiklándoznak
Nápfény ugrál lábodon.

Hát még a langyos iszapba
Bokaig besippadni...
Jer, nyujts kezet, ha velem vagy,
Talán csak nem félsz vagy mi?...

Jer, a korálok, csigák már
Kiáltják: „Várunk! Várunk!”
Amit kihány a tenger-ár
Az mind a mi zsákmányunk.

Együtt szedjük s majd osztozunk
Tied lesz a nagyobb rész,
De kikötöm, hogy id'adod
Részedet ha hazaérsz.

Csacsi hátán.

Feldülök csacsim hátára,
Lacziha hadd jőjjön gyalog.
Gyű te füles, gyű te! Én most
Kiránduló utas vagyok.

Oh be gyönyörű utunk van,
Hegyek, völgyek csillámlanak
Égő zsarátnok ég ivén,
Szípkorkázik a nyári nap.

A fák, virágok kaczagnak,
Dallal van az erdő tele,
Cseng, bong a nyájuk kolompja
Falombok susognak bele.

Füvek között milljó bogár,
Szöcske ugrál, bőde mászik,
És messze a hegyoldalon
Pásztorfiu furulyázik.

Csacsi hátán.

A horgász.

A horgász.

Éviczkél a potyka, harscsa,
Gyere kis hugocskám Marcsa!
Tegyük félret a horogra
Találunk azt a homokba'.

Itt van ni! Rászurtam egyet,
Leeresztem a zsineget.
S ha valami megrántja lenn',
Foglyom a hal. Kiemelem.

Karácsonyfa.

Télen is virágzik egy fa,
A karácsony égi fája.
Egy fa melynek nincs árnyéka,
De száz ragyogó gyertyája.

Gyökere a szívekből nőtt,
Ágai szívekbe érnek . . .
Főlséges tündér fácskája
A Jézus születésének.

Minden házban egy külön fa
S mégis egy fa valamennyi,
Ki gyümölcsét nem izlelte,
Nem is voltak örömei.

Legszebb ünnep egész évben;
Mama, apa elzárkozott.
A szobában most bontják ki
Amit a Jézuska hozott.

Az ajtónál szívdobogva
Pannika és Gyurika vár,
Mig a csöngettyű megszólal:
„No gyerekek, jöhettek már!”

Ħarácsonyfa.

A jószívű lányka.

Kis Zsuzsika megy a boltba,
Szereti az édességet.
Mi tagadás : a boltba is
Megyen Zsuzsika avégett.

Árpaczukur, csokoládé,
Hát még a szentjánoskenyér !
A mama főztje se rossz ám,
Hanem ez mégis többet ér.

A boltban szakállas bácsi
Kinek neve olcsó János,
Derék ember, egy hatosért
Adja ami tíz krajczáros.

Egy hatosért Zsuzska zsebe
Sokféle jóval megtelik,
Vigan megyen hazafelé
S ilyenképen elmélikedik :

„Ma nagy lakomát csinállok” . . .
Midőn egy fiura akad,
Éhes, sovány, diderg szegény,
Sepergetve egy fal alatt.

Zsuzsika a zsebébe nyúl,
S odadja mit a boltba vett,
„Te éhes vagy koldus fiu,
En meg nyálánk csak. Ime vedd!”

Állatok a szobában.

Az állatok közül hárman
Velünk élnek a szobában;
Czicza, kutya önkedvébül,
Csak a kis cziz kedve nélkül.

Szeressétek a jó ebet,
Mert ő ér ám a legtöbbet,
Gazdájának hű szolgája,
A farkát vigan csóválja.

(Furcsa mégis, hű szolgálkba'
Akad a legtöbb garázda,
S visel a száján kosarat,
Mert különben dühös, harap).

A czicza már nem oly jeles
Könnymű ledér kotnyeles;
Bekandikál a bögrébe,
S amit ott lát, annak vége.

Czifrálkodó haszontalan,
Pedig szép hivatala van.
Igenis a macska nagy ur,
Egerek fölött a pandur.

Hát a csizről mit beszéljek?
Egy fúrge költői lélek,
A csiz, nem bánt senkit
sem,
Csak dalol dalol
édesen.

А зене отthon.

A zene otthon.

Egy-egy vasárnap délután
Vendéggel telik meg a ház.
Itt benn kedélyes, odakünn
A nyugalom csöndje tanyáz.
Csak a toronyban szól harang
Vecsernyére: „Giling! Galang!”

A kandallóban ég a tűz,
Szikrák pattognak szerte;
Ott künn a házfedeleket
A hó fehérre meszelte,
Szóval egy kedélyes napon
Kottáimat előkapom.

Apa mama s a rokonok
Már szinte türelmetlenek,
Unszolnak nógatnak egyre:
„Elő a hegedűt gyerek!”
Különösen a nagybácsi
Szól élénken: „Halljuk! Ácsi!”

Fogom aztán a hegedűt,
És rágyujtok a nótámra.
Sírdogál a kis fadarab:
„Repülj fecském ablakára.”
S míg a hurok sírnak lágyan,
Néma csönd van a szobában.

A nagypapa nem köhécsel,
Csillog a nagymama szeme,
Gondjuk elszállt messze messze,
Elkergette azt a zene.
Tündér vigyáz minden húron,
Hogy az arcz el ne boruljon.

„Vesszetek!” — szól a füveknek,
S zuzmarásan összesnek.
Mindent megdermeszt tél apó,
Kegyetlenül mint a bakó.

Mit se kimél, csak titeket,
A fürge kis gyerekeket.
Hoz mulatságban ujat mást,
Karácsonyfát és Mikulást.

A tél örömei.

Vig ember a tél nagyapó,
Épen olyan mint egy szabó:
Fehér ruhát szab a fáknak,
Hólepedőt a világnak.

Furcsa ember a tél apó,
Szereti, ha minden fakó.
Megállj! — mondja a pataknak,
S csörgő habjai befagynak.

*

Bár alig látni mosolyát,
Lábatokra hoz korcsolyát.
Hoz lapda helyett hógolyót,
Meleg kályhát s más egyéb jót.

*

Jó éjszakát!

Elmult a nap, szürkül a táj,
Aludni gyerekek!
Madár buvik, bogár zizeg,
A béka meg brekeg.

A harmat leszáll s tündöklök
Virágok levelén,
Kigyul a lámpa, egy csillag
Ott fenn az ég ivén.

Egy denevér a falhoz koppan,
Felzug az estharang;
Soká bong a levegőben
Az ünnepélyes hang.

A tyúkok a ketreczbe szállnak,
A köpük csöndesek;
A méhek is szundikálnak
A mézsejtek között.

Eredj hát te is Erzsikém,
Ne várasd a mamát;
Én is megyek, hogy lefektessen.
Pá, pá! Jó éjszakát!

10
→ Budapest. Iégrády testvérek →